

قوانین امضایی

از جمله اموری که سبب گستردگی **فقه اسلام** شده این است که **اسلام** بسیاری از **قوانین اجتماعی** را که در میان **عقلا** برای حل مشکلات زندگی بر روابط اجتماعی آنها حاکم بوده است، با اصلاحاتی، به رسمیت شناخته و جز در مواردی که مخالف **اصول اخلاقی** و **عدالت اجتماعی** بوده آنها را پذیرفته است.

در این زمینه می توان از قوانین مربوط به **معاملات**، داد و ستدها و **اجاره** و **مضاربه** و **مزارعه** و **هبه** و **وصیت** و **وقف** و امثال آن نام برد که اصل کلی پای بندی به تعهدات و قراردادهای که از **آیه شریفه** (أَوْفُوا بِالْعُقُودِ) **آیه مانده**، آیه ۱.

، و حدیث نبوی «المؤمنون عند شروطهم»

آیه و سائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۳۰، ح ۴، ابواب مهور، بلب ۲۰.

استفاده می شود بر آن **حاکم** است و استثنای محدود و مختصری دارد و از آن فراتر دلیلی است به نام «**سیره عقلا**» که با عدم ردع و نهی از آن، بر آن صحه نهاده است.

به این ترتیب تمام این قوانین عرفی و عقلایی با اصلاحاتی در گستره **فقه اسلامی** قرار می گیرد که دلیل عمده آنها همان **سیره عقلا** است که **اسلام** با سکوت و عدم ردع، آن را امضا نموده است و تعداد زیادی از **کتاب فقهیه** را شامل می شود. همچنین نهادهای مهمی مانند نهاد خانواده، انواع **شرکت** ها، و مهم تر از همه نهاد **حکومت** و **دستگاه قضایی** که در عرف عقلا از قدیم الایام بوده، نیز با اصلاحاتی از سوی **اسلام** پذیرفته شده و بخش سیاست را در **فقه اسلامی** تشکیل داده است.

آیه الله مکارم شیرازی، دائره المعارف فقه مقارن، ج ۱.

فهرست مندرجات

۱ - پانویس

پانویس

۱. **آیه مانده**، آیه ۱.

۲. **آیه** و سائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۳۰، ح ۴، ابواب مهور، بلب ۲۰.

۳. **آیه الله مکارم شیرازی، دائره المعارف فقه مقارن، ج ۱.**